

Posudek na bakalářskou práci

Název práce: Chammurapi a jeho vláda ve starobabylónské říši

Jméno studenta: Natálie Jägrová

Posudek vypracoval: Lukáš Pecha

Autorka této bakalářské práce si vytkla za cíl „(...) podat co nejucelenější obraz říše Chammurapiho doby a také nastínit jak se tato říše postupně vyvíjela“ (str. 3). To je bezesporu velmi ambiciózní cíl, zejména na bakalářskou práci. Bylo by jistě vhodnější, kdyby si autorka zvolila nějaké dílčí téma a podrobněji se mu věnovala. Široký tematický záběr práce s sebou nutně přináší i jistou nevyhraněnost, kterou autorka ještě zdůraznila zařazením některých kapitol, jejichž nadbytečnost je zřejmá. Informace o poloze a přírodních podmínkách Babylónie nalezne zainteresovaný čtenář v každé obecněji zaměřené práci. Považuji rovněž za zbytečné zabývat se vývojem Babylónie v jiných historických fázích (období Isin-Larsa, středobabylónské, novobabylónské období).

Jádrem bakalářské práce jsou především kapitoly 4–8 (str. 10–46), které se zabývají dějinami, jakož i politickou, ekonomickou a sociální strukturou Babylónie za časů krále Chammu-rabiho. Značnou pozornost věnuje autorka zákoníku Chammu-rabiho. Při svém výkladu čerpá informace z monografie Josefa Klímy, což nelze bez výhrad schvalovat (např. pokud jde o Klímovo pojetí vztahu mezi awíly a muškény). Také do této kapitoly zařadila autorka některé informace, které považuji za nadbytečné (např. přehled fragmentů zákoníku na str. 16).

Kapitola věnovaná starobabylónské společnosti (7. kapitola, str. 30–42) je značně nevyrovnaná. Autorka věnuje značnou pozornost králi a otrokům, zatímco „úzkou vrstvu vysokých vojenských, palácových a chrámových hodnostářů“, pro které máme k dispozici značné množství pramenů, odbyla pouhými dvěma větami (str. 32). Podkapitola zasvěcená babylónské rodině je značně obsáhlá, vychází však takřka výhradně ze zákoníku Chammu-rabiho v Klímově překladu. Některé podkapitoly jsou velmi stručné a působí dojmem, že byly do textu práce zahrnuty jen proto, aby bylo dosaženo obsahové úplnosti (např. podkapitoly „Váhy a míry“ či „Ceny zboží“ na str. 46 a zejména kapitola desátá, která je věnována babylónské kultuře a vzdělanosti; str. 48–49).

Při svém výkladu autorka vychází z odborné i populárně naučné literatury, která je až na jedinou výjimku (Petr Charvát, *Ancient Mesopotamia*) v českém jazyce. Je bezesporu škoda, že autorka nevyužila také celé řady odborných prací cizojazyčných – před několika lety dokonce vyšly v krátkém sledu za sebou dvě monografie renomovaných vědců, které jsou přímo věnovány osobnosti krále Chammu-rabiho: Marc Van De Mieroop, *King Hammurabi of Babylon*, Oxford: Blackwell Publishing, 2005; Dominique Charpin, *Hammu-rabi de Babylone*, Paris: Presses Universitaires de France, 2003. V některých případech autorka neuvádí, odkud čerpala své informace (např. v podkapitole o městech, str. 25–27; v kapitole o babylónské kultuře a vzdělanosti na str. 48–49 atd.). Je třeba se rovněž zmínit o anglickém resumé na str. 52, které je velmi odbyté.

Práce obsahuje rozsáhlou obrazovou přílohu, která vhodně doplňuje výklad. U jednotlivých ilustrací však autorka neuvádí přesnější odkazy (pouze jméno autora a název knihy, bez udání stránky nebo čísla ilustrace).

Po formální stránce vykazuje práce určité nedostatky. Autorka se občas dopouští prohrěšků při psaní velkých písmen (např. „Starobabylónská společnost“, „Starobabylónské období“), případně věcných chyb (francouzský badatel, který řídil vykopávky v Mari, se

jmenoval Parrot, nikoliv Partit – pozn. 26 na str. 12), gramatických poklesků (použití chybného tvaru přechodníku na str. 10) a překlepů (úsměvný je zejména překlep v pozn. 25 na str. 12: „kočkovných pastevců“). V některých případech mají chyby na svědomí pravděpodobně automatické opravy textu, jako na str. 12, kde se uvádí, že „babylonské síly (...) zlomily odpor Romainova sboru“ – nepochybně je míněn Rīm-Sîn. Podobně se v textu (např. na str. 15, 26, 28) vyskytuje „bůh Nelil“; tedy Enlil. „Adamova brána“, o níž se hovoří v pozn. 64 na str. 28, je ve skutečnosti „Adadovou branou“. Kvůli zákeřné automatické opravě se Ur-Nammu vymanil ze závislosti na „iráckém vladaři“ – tedy uruckém (pozn. 74 na str. 31) atd. Autorka někdy nadbytečně vysvětluje termíny, které by čtenáři měly být známé (např. „unifikace“ na str. 11, „reziduum“ na str. 13, „edikt“ na str. 23). Naopak výraz tamkar, který nepochybně není všeobecně znám, je při prvním výskytu v textu ponechán bez vysvětlení (str. 17). Totéž platí pro výraz *ilkum* (str. 33).

Závěr:

Slabou stránkou předložené bakalářské práce je její příliš široké téma a málo pečlivá formální úprava. Jejím kladem je srozumitelný a přehledný výklad, který je prost závažnějších obsahových prohřešků a je navíc doplněn zajímavou obrazovou přílohou. Práce splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Doporučuji ji tudíž k obhajobě a navrhuji známku „velmi dobře“.

V Praze, 17. srpna 2010

Lukáš Pecha